

Müşabakaların İç Sahada Oynanması Bir Avantaj Sunar mı? Türkiye Basketbol Süper Ligleri Örneği

Does Playing Home Matches Offer an Advantage? Example of Turkish Basketball Super Leagues

*Aygün Akgül¹, Kemal Göral²

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, aygunakgul@mu.edu.tr, 0000-0002-9978-054X

² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, kgoral@mu.edu.tr, 0000-0001-8030-2276

ÖZET

Profesyonel basketbol müsabakalarında ev sahibi olma avantajı müsabaka sonucunu etkilemede önemli bir rol oynamaktadır. Takımların kendi sahalarna aşına olması, sahip oldukları taraftar kitlesi, deplasman yolculuklarının yapılmaması ve psikolojik etkiler gibi faktörler bu durumu desteklemektedir. Bu çalışmanın amacı, Basketbol Süper Ligi (BSL) ve Kadınlar Basketbol Süper Ligi'nde (KBSL) ev sahibi olma avantajı değişkeninin incelenmesidir. Çalışmaya dahil edilen sezonlarda şampiyon olan takımlar, ligden düşen takımlar ve tüm takımların sergiledikleri sayı performansları da ev sahibi olma avantajı açısından incelenmiştir. BSL'de 2015-2016 ve 2022-2023 sezonları arasında oynanan toplamda 1982 müsabaka, KBSL'de de 2017-2018 ve 2022-2023 sezonlarında oynanan toplam 1099 müsabaka incelenmiştir. Çalışma sonuçları incelendiğinde, BSL'de belirtilen sezonlarda oynanan 1217 müsabakadan (%61,40) ve KBSL'de oynanan 603 müsabakadan (%54,79) ev sahibi takımların galip ayrıldığı sonucuna ulaşılmıştır. BSL için ev sahibi olma avantajının en yüksek olduğu sezon %65,77 ile 2022-2023 sezonu, KBSL için de %57,72 ile 2020-2021 sezonu olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak hem BSL hem de KBSL'de şampiyon olan takımların ev sahibi oldukları karşılaşmalardan genellikle galip ayrıldıkları ve ev sahibi olma avantajını iyi kullandıkları görülmektedir. Basketbol gibi rekabete dayalı sporlarda oldukça önemli bir kriter olduğu düşünülen ev sahibi olma avantajının, takımların performanslarını daha da yukarılara taşıyabilmeleri açısından oldukça önemli kriterlerden biri olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Basketbol, Ev Sahibi Olma Avantajı, Basketbol Süper Ligi, Kadınlar Basketbol Süper Ligi.

ABSTRACT

In professional basketball competitions, home court advantage plays an important role in influencing the outcome of the competition. Factors such as teams' familiarity with their home court, the fan base they have, the lack of away travel and psychological effects support this situation. The purpose of this study is to examine the variable of home court advantage in the Basketball Super League (BSL) and Women's Basketball Super League (KBSL). In the seasons included in the study, the champion teams, the teams relegated from the league and the scoring performances of all teams were also analyzed in terms of home court advantage. A total of 1982 matches played between the seasons 2015-2016 and 2022-2023 in BSL and 1099 matches played between the seasons 2017-2018 and 2022-2023 in KBSL were analyzed. When the results of the study were analyzed, it was concluded that the home teams were victorious in 1217 matches (61.40%) played in BSL and 603 matches (54.79%) played in KBSL in the mentioned seasons. It was found that the season with the highest home advantage for BSL was the 2022-2023 season with 65.77% and for KBSL was the 2020-2021 season with 57.72%. As a result, it is seen that the champion teams in both BSL and KBSL are usually victorious in their home matches and make good use of the home court advantage. It can be said that home court advantage, which is considered to be a very important criterion in competitive sports such as basketball, is one of the most important criteria for teams to improve their performance.

Keywords: Basketball, Home Court Advantage, Basketball Super League, Women's Basketball Super League.

Citation: Akgül, A. & Göral, K. (2023). *Müşabakaların İç Sahada Oynanması Bir Avantaj Sunar mı? Türkiye Basketbol Süper Ligleri Örneği. Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 5 (2), 49-55.

Gönderme Tarihi/Received Date: 28.07.2023

Kabul Tarihi/Accepted Date: 09.10.2023

Yayımlanma Tarihi/Published Online: 30.12.2023

<https://doi.org/10.56639/jsar.1333877>

* Corresponding author:
aygunakgul@mu.edu.tr

GİRİŞ

Dünyada geniş bir takipçi kitlesine sahip branşlardan olan basketbolda takımlar her zaman en iyisi olabilmek adına rekabet halindedirler. Basketbol, sahada 5 kişiden oluşan 2 takım arasında elle ve belirli kurallar çerçevesinde oynanan bir oyundur. Her takımın amacı rakibin sepetinden topu geçirerek sayı yapmak aynı zamanda rakibinin de sayı yapmasını engellemektir. Belirlenmiş süre sonunda en fazla sayı yapan takım oyunun galibi olur (TBF, 2023). Diğer branşlardaki gibi basketbolda da bir takımın rakip takımlara göre daha iyi olup olmadığı elde edilen müsabaka sonuçlarına göre tartışılmaktadır. Takımlar her zaman en iyisi olabilmek adına müsabaka analizleri yapmakta ve oyunu etkileyen her türlü unsuru dikkate alarak antrenman programlarını geliştirip çalışmalar yapmaktadırlar. Bunun yanında özellikle profesyonel boyutta yer alan takımlar rakiplerinden bir adım önde olabilmek adına antrenman programlarını teknoloji ile harmanlamakta ve spor alanında yapılan bilimsel çalışmaları takip etmektedirler.

Müşabakalar sırasında takımların performansını etkileyen unsurlara taraftar desteği, hava koşulları, rakibin performansı, müsabaka kalitesi, şans, hakem ve sahanın durumu örnek olarak gösterilebilir (Müniroğlu & Deliceoğlu, 2008). Ancak çalışmamızın da temelini oluşturacak ev sahibi olma avantajı unsuru müsabakayı etkileyen en önemli faktörlerdendir. Profesyonel boyutta oynanan tüm müsabakalarda ev sahibi takımlar avantaj sahibidir (Pollard, 1986). Ev sahibi olma avantajı, kendi sahalalarında mücadele eden takımların %50'den daha yüksek oranda müsabakalardan galip ayrıldıklarının göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Courneya & Carron, 1992). Diğer bir tanıma göre ev sahibi takımın rakiplerine karşı sağladığı avantajdır (O'Donnell, 2020). Ev sahibi olma avantajı, tamamlanan bir sezonda takımların ev sahibi olarak galip ayrıldıkları müsabakalardan elde

ettikleri puanlar hem ev sahibi hem de konuk takım olarak mücadele ettikleri müsabakalardan elde edilen puanların bir yüzdesi olarak değerlendirilmektedir (Pollard, 2006; Pollard & Gomez, 2009).

Ev sahibi olma avantajı faktörü dünya çapında bilim insanları, antrenörler, oyuncular ve yöneticiler tarafından basketbol, futbol, voleybol ve buz hokeyi gibi çoğu takım sporunda tanınmaktadır (Fothergill vd., 2017). Ev sahibi olmanın müsabakaları galibiyetle sonuçlandırmakta büyük bir etkisi vardır (Yu vd., 2020). Son yıllarda birçok araştırmaya konu olan ev sahibi olma avantajının etkisi yapılan bazı araştırmalarla da desteklenmiştir (Allen & Jones, 2014; Armatas & Pollard, 2014; Garcia vd., 2013; Goumas, 2014; Seçkin, 2006; Seçkin & Pollard, 2008; Smith vd., 2000; Pollard, 2006; Pollard vd., 2008; Pollard & Gomez, 2009; Gürkan vd., 2018; Yu vd., 2020; Ehrlich & Potter, 2022; Leite, 2017). Ayrıca Gómez & Pollard'ın (2011) Avrupa'daki yedi ulusal profesyonel basketbol liginin inceledikleri çalışmada ev sahibi olma avantajı etkisi doğrulanmış ve en yüksek ortalamaya sahip ülkeler Romanya (%65,10), Yunanistan (%65,02) en düşük ortalamalara sahip ülkeler Türkiye (%58,12) ve Litvanya'dır (%56,13).

Pollard'a (2006) göre takımların kendi sahalarına aşına olması, desteği arkalarına almaları, hakemin rolü ve seyahat yorgunluğunun ortadan kalkması gibi önemli faktörler ev sahibi olma avantajının oluşmasını sağlar. Özellikle ev sahibi takımlarının desteğine ihtiyaç duyduğu taraftar faktörünün yoğunluğu arttıkça takım performansının da arttığı bulunmuştur (Smith & Groetzinger, 2010). Basketbolun zirvesi olan National Basketball Association (NBA) liginde Ehrlich ve Potter (2022) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmış ve müsabakalardaki seyirci faktörünün yüksek seviyede olması ev sahibi avantajı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Basketbol oyuncularıyla yapılan bir diğer çalışmada ev sahibi olmanın müsabaka öncesinde oyuncular üzerinde hormonal tepkileri olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir (Sattar vd., 2021).

Son yıllarda araştırma konusu olan ev sahibi olma avantajı ülkemizde özellikle futbolda yapılan çalışmalarla desteklenmiştir. Basketbol müsabakalarında da ev sahibi olma avantajının müsabaka sonucunu etkilemede önemli bir rol üstlendiği düşünülmektedir. Çalışmamızın amacı, Basketbol Süper Ligi (BSL) ve Kadınlar Basketbol Süper Ligi'nde (KBSL) ev sahibi olma avantajı değişkeninin müsabaka sonuçlarına göre incelenmesidir.

GEREÇ ve YÖNTEM

Bu araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan 08.05.2023 tarih ve 230046 protokol numaralı karar sonucunda onay almıştır. Çalışmada, Erkekler Basketbol Süper Ligi ve Kadınlar Basketbol Süper Ligi'ne ait belirlenmiş sezonlarda (2015-2016 ve 2021-2023) oynanan müsabakalar ev sahibi olma avantajı değişkeni açısından analiz edilerek incelenmiştir.

Araştırma verileri, erişime açık olan Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF) resmi internet sitesinden elde edilmiştir. Elde edilen veriler Microsoft Excel'e aktarılmış ve bilgisayar ortamında kaydedilmiştir. Belirlenmiş sezon aralıklarında, BSL'de oynanan 1982, KBSL'de oynanan 1099 olmak üzere toplamda 3081 müsabaka ev sahibi olma avantajı açısından değerlendirilmiştir.

Müsabaka sonuçları genel olarak incelendiğinde, ev sahibi takımların ulaştıkları müsabaka sonuçları doğrultusunda ev sahibi olma avantajı ortalamaları, ev sahibi takımların attıkları ve yedikleri toplam sayı, düşme hattında yer alan (son iki sırayı paylaşan) ve belirlenmiş sezonlar sonunda şampiyonluğa ulaşmış takımların ev sahibi ortalamalarına ulaşılmıştır. Takımların ulaştıkları galibiyetler ligin toplam müsabaka sayısına oranla hesaplanmış ve ev sahibi olma avantajı ortalamasına ulaşılmıştır. Ev sahibi olma avantajı, gerçekleşmiş bir sezonda takımların kendi evlerinde oynadıkları müsabakalardan kazandıkları puanların hem kendi evlerinde hem de deplasmanda kazandıkları puanların toplamının yüzdesel olarak sunulması şeklinde hesaplanmaktadır (Pollard, 2006; Pollard ve Gomez, 2009).

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın, amacı ve yöntemi doğrultusunda ulaşılan verilerin istatistiksel analizi sonucunda elde edilmiş olan bulgular tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1. BSL Ev Sahibi Olma Avantajı

Sezonlar	Oynanan Toplam Müsabaka Sayısı	Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	Ev Sahibi Olma Avantajı (%)	Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı
2015-2016	262	166	63,36	96
2016-2017	260	158	60,77	102
2017-2018	260	164	63,08	96
2018-2019	233	145	62,24	88
2019-2020 (Pandemi)	184	112	60,87	72
2020-2021	259	151	58,31	108
2021-2022	264	150	56,81	114
2022-2023	260	171	65,77	89
Toplam	1982	1217	61,40	765

Tablo 1 incelendiğinde BSL’de oynanan toplamda 1982 müsabakanın 1217’sinden ev sahibi takımların, 765’inden ise deplasman takımlarının galip ayrıldığı sonucuna ulaşılmıştır. En iyi ev sahibi olma avantajı ortalamasının %65,77 ile 2022-2023 sezonuna ait olduğu bulunmuştur. En düşük ev sahibi olma avantajı ortalamasının ise %56,81 ile 2021-2022 sezonuna ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2015-2016 sezonundan itibaren tüm sezonların genel ortalaması %61,40 olarak bulunmuştur.

Tablo 2. KBSL Ev Sahibi Olma Avantajı

Sezonlar	Oynanan Toplam Müsabaka Sayısı	Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	Ev Sahibi Olma Avantajı (%)	Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı
2017-2018	176	90	51,14	86
2018-2019	204	113	55,40	91
2019-2020 (Pandemi)	126	69	54,77	57
2020-2021	201	116	57,72	85
2021-2022	200	107	53,50	93
2022-2023	192	108	56,25	84
Toplam	1099	603	54,79	496

Tablo 2’ye göre KBSL’de oynanan toplam 1099 müsabakanın 603’ünü ev sahibi takımlar, 496’sını ise deplasman takımları kazanmıştır. 2017-2018 sezonundan itibaren tüm sezonlara ait genel ev sahibi olma avantajı ortalaması %54,79 olarak tespit edilmiştir. En yüksek ev sahibi olma avantajı ortalamasının %57,72 ile 2020-2021 sezonunda, en düşük ortalamasının ise %51,14 ile 2017-2018 sezonunda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3. BSL 2015-2022 Sezonları Arasında Oynanan Müsabakalardaki Sayı Performansları

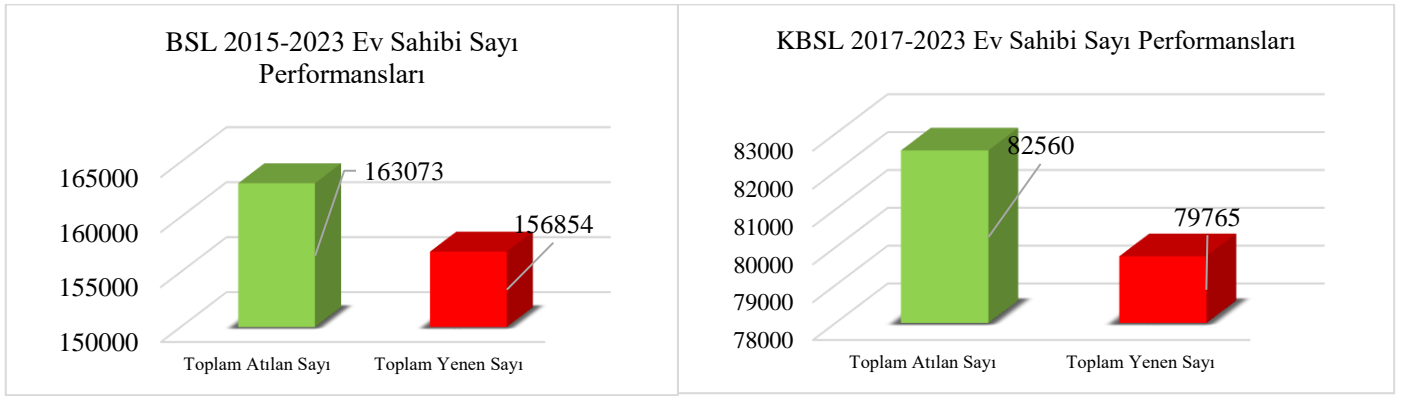
Sezonlar	Ev Sahibi	Deplasman
	Toplam Atılan Sayı	Toplam Yenen Sayı
2015-2016	21301	20391
2016-2017	21283	20391
2017-2018	21329	20413
2018-2019	18861	18173
2019-2020 (Pandemi)	15175	14463
2020-2021	21689	20918
2021-2022	21502	21164
2022-2023	21933	20941
Toplam	163073	156854

Tablo 3’e göre BSL takımlarının ev sahibi oldukları müsabakalarda attıkları toplam sayı 163073, yedikleri toplam sayı 156854 olarak hesaplanmıştır. Sezonlar ayrı ayrı incelendiğinde takımların ev sahibi oldukları müsabakalar sırasında en fazla sayı attıkları sezon 21933 sayı ile 2022-2023 sezonudur. Pandemi nedeniyle iptal edilen sezon haricinde en az sayı atılan sezon ise 18861 sayıyla 2018-2019 sezonu olarak bulunmuştur. Sezonların toplamı incelendiğinde takımlar ev sahibi oldukları müsabakalarda deplasmana göre 6219 sayıyla daha fazla sayı attıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4. KBSL 2017-2022 Sezonları Arasında Oynanan Müsabakalardaki Sayı Performansları

Sezonlar	Ev Sahibi	Deplasman
	Toplam Atılan Sayı	Toplam Yenen Sayı
2017-2018	12560	12357
2018-2019	15474	14689
2019-2020 (Pandemi)	9659	9422
2020-2021	15444	14805
2021-2022	15056	14528
2022-2023	14367	13964
Toplam	82560	79765

Tablo 4 incelendiğinde KBSL takımlarının 6 sezon içerisinde ev sahibi oldukları müsabakalarda toplamda 82560 sayı attıkları, 79765 sayı yedikleri bulunmuştur. KBSL’de oynanan sezonlar içerisinde takımların ev sahibi olarak oynadıkları müsabakalarda en fazla sayı attıkları sezon 15474 sayı ile 2018-2019 sezonu, pandemi sezonu haricinde en az sayı attıkları sezon 12560 sayı ile 2017-2018 sezonu, en fazla sayı yedikleri sezon ise 14805 sayı ile 2020-2021 sezonudur. Sezonların toplamı incelendiğinde takımların ev sahibi oldukları müsabakalarda deplasmana göre 2795 sayıyla daha fazla sayı attıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Grafik 1: Atılan ve yenilen sayı değişkenine göre ev sahibi performansları

Tablo 5. BSL’de Düşme Hattında Yer Alan Takımların Ev Sahibi Olma Avantajı

Sezonlar	Kendi Evinde Oynadığı Toplam Müsabaka Sayısı	Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	Ev Sahibi Olma Avantajı (%)	Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı
2015-2016	30	8	26,66	22
2016-2017	30	6	20	24
2017-2018	30	12	40	18
2018-2019	28	7	25	21
2019-2020 (Pandemi)				
2020-2021	30	11	36,66	19
2021-2022	30	7	23,33	23
2022-2023	30	13	43,33	17
Toplam	208	64	30,76	144

Tablo 5’e göre BSL’den düşen takımların ev sahibi olarak çıktıkları müsabakalar incelendiğinde en az galibiyet alınan sezonun 2016-2017 sezonu olduğu bulunmuştur. Takımların en fazla maç kazandıkları sezon ise 13 galibiyet ile 2022-2023 sezonudur. En düşük ev sahibi olma avantajı ortalaması %20 ile 2016-2017, en yüksek ortalamanın %43,33 ile 2022-2023 sezonuna ait olduğu tespit edilmiştir. Takımların gösterdiği genel performans değerlendirildiğinde, %30,76 oranında ev sahibi olarak maçların kazanıldığı bulunmuştur.

Tablo 6. KBSL’de Düşme Hattında Yer Alan Takımların Ev Sahibi Olma Avantajı

Sezonlar	Kendi Evinde Oynadığı Toplam Müsabaka Sayısı	Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	Ev Sahibi Olma Avantajı (%)	Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı
2017-2018	12	-	-	12
2018-2019	26	2	7,69	24
2019-2020 (Pandemi)				
2020-2021	26	3	17,30	23
2021-2022	26	6	23,10	20
2022-2023	26	7	26,92	19
Toplam	116	18	15,51	98

Tablo 6’ya göre KBSL’den düşen takımların %15,51 oranında ev sahibi olarak maçları kazandığı bulunmuştur. En düşük ortalama eksik takımla oynanan 2017-2018 sezonudur. En yüksek ortalama ise %26,92 ile 2022-2023 sezonudur.

Tablo 7. BSL Şampiyon Takımların Ev Sahibi Olma Avantajı

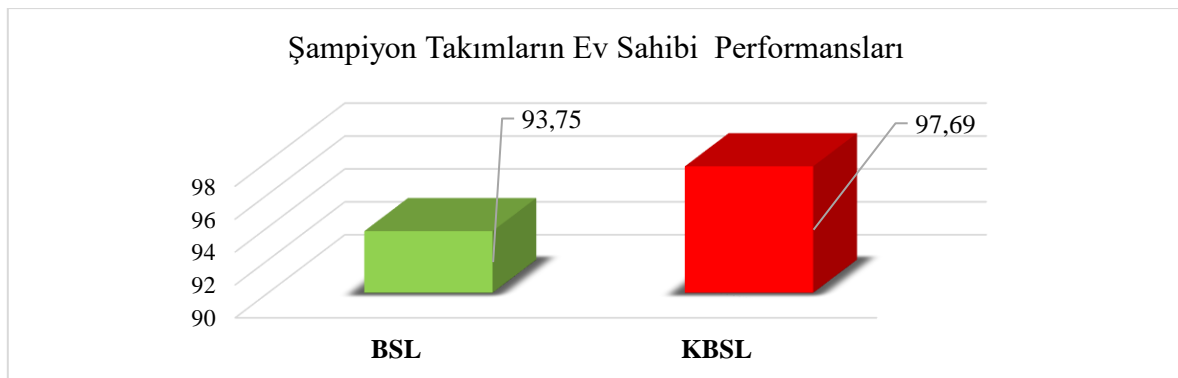
Sezonlar	Kendi Evinde Oynadığı Toplam Müsabaka Sayısı	Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	Ev Sahibi Olma Avantajı (%)	Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı
2015-2016	21	20	95,23	1
2016-2017	20	20	100	-
2017-2018	21	21	100	-
2018-2019	21	18	85,71	3
2019-2020 (Pandemi)				
2020-2021	20	20	100	-
2021-2022	21	18	85,71	3
2022-2023	20	18	90,00	2
Toplam	144	135	93,75	7

Tablo 7 incelendiğinde BSL’de şampiyon olan takımların %93,75 oranında ev sahibi olarak maçları kazandıkları bulunmuştur. Bulgular incelendiğinde 2016-2017, 2017-2018 ve 2020-2021 sezonlarında şampiyon olan takımların kendi evlerinde oynadıkları müsabakalarda mağlubiyet almadıkları tespit edilmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre şampiyon olan takımların ev sahibi oldukları müsabakalarda çok az sayıda mağlubiyet aldıkları bulunmuş ve incelenen sezonlar boyunca yüksek ev sahibi olma avantajı ortalamaları yakaladıkları tespit edilmiştir.

Tablo 8. KBSL Şampiyon Takımların Ev Sahibi Olma Avantajı

Sezonlar	Kendi Evinde Oynadığı Toplam Müsabaka Sayısı	Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	Ev Sahibi Olma Avantajı (%)	Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı
2017-2018	16	15	93,75	1
2018-2019	19	18	94,73	1
2019-2020 (Pandemi)				
2020-2021	18	18	100	-
2021-2022	18	18	100	-
2022-2023	16	16	100	-
Toplam	87	85	97,69	2

Tablo 8’de ulaşılan sonuçlara göre KBSL’de şampiyon olan takımların %97,69 oranında ev sahibi olarak maçları kazandıkları bulunmuştur. Ligde şampiyon olan takımın kendi evinde oynadığı toplamda 71 müsabakanın yalnızca 2’sinde mağlup olduğu, 69’unda ise galip geldiği tespit edilmiştir.

Grafik 2: Şampiyon Takımların Ev Sahibi Performansları

TARTIŞMA ve SONUÇ

Takımlar hem ligde tutunabilmek hem başarı sağlayabilmek hem de yapılan yatırımların karşılığını alabilmek adına sahada son dakikaya kadar mücadele ederler. Ancak her takım aynı seviyede başarı gösterememektedir. Bunun sebebi diğer takımlardan daha az yatırım almaları ya da oyuncu kalitesinin rakiplerine göre daha düşük olması gibi durumlar olabilir. Ama her takım kendi evinde çıktığı müsabakalardan seyircinin de desteğiyle galip ayrılmaya çalışır. Takımlar kendi sahalarında çıktıkları karşılaşmaların hepsinden galip ayrılmaya da literatürde yapılan çalışmalarda ve yaptığımız çalışmada ev sahibi olmanın bir avantaj sağladığı elde edilen sonuçlarla desteklenmektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgular incelendiğinde BSL’de ev sahibi olma avantajı ortalamasının %61,40, KBSL’de %54,79 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar neticesinde BSL’de KBSL’ye göre daha yüksek ev sahibi olma avantajı ortalamasına

ulaşılmıştır. Bunun sebebi erkeklerin kadınlara göre daha rekabetçi bir yapıda mücadele ediyor olmaları ve takımların ev sahibi oldukları karşılaşmalarda ön planda yer alan seyirci desteğinin erkek müsabakalarında daha fazla hissediliyor olması olabilir. Tablo 1 ve Tablo 2’de elde edilen bulgular sonucunda her iki ligde de ev sahibi olma avantajı etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmış ve literatürde basketbol liglerinde yapılan çalışmalarla benzer sonuçlar bulunmuştur (Pollard ve Gomez, 2009; Garcia-Rubio vd., 2009; Gómez ve Pollard, 2011; Pojskić vd., 2011; Pollard ve Gomez Ruano, 2013; Krommidas, Perkos, Karatrantou, Soulas, Chasialis, Armenis ve Gerodimos, 2019; Ehrlich ve Potter, 2022). Ayrıca Pollard vd. (2008), Seçkin ve Pollard (2008), Sánchez vd. (2009), Lago-Penas ve Lago- Ballesteros (2011), García vd. (2013), Allen ve Jones (2014), Goumas, (2014), Leite (2017), Öndes (2019), Yu vd.’nin (2020) farklı branşlarda yaptıkları çalışmalarda da benzer bulgulara ulaşılmıştır.

Ulaşılan sonuçlara göre BSL’de 2015-2023 sezonları arasında oynanan müsabakalardaki sayı performansları açısından ulaşılan sonuçlara göre ev sahibi takımların incelenen sezonlar boyunca müsabakalarda daha fazla sayıya ulaştıkları bulunmuştur (Tablo 3). Aynı zamanda KBSL 2017-2023 sezonları arasında oynanan müsabakalardaki sayı performansları açısından ulaşılan sonuçlar incelendiğinde ev sahibi takımların daha üstün sayı performansı sergiledikleri bulunmuştur (Tablo 2). Takımların yorucu deplasman yolculuklarını yapmıyor olmaları, taraftar desteğini arkalarına almaları ve sahaya aşına olmaları gibi faktörler bu sonuca etki etmiş olabilir. Garcia-Rubio vd. (2009), Gómez vd. (2007) ve Pojskić vd.’nin (2011) farklı basketbol liglerinde yapmış oldukları çalışmalarda da çalışma sonuçlarımızı destekler nitelikte benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Sampaio vd.’nin (2008) ulaştıkları sonuçlara göre ev sahibi takımların arkalarına aldıkları taraftar desteği sayesinde performansları artarken, deplasmanda mücadele eden takımların bu sebepten dolayı performanslarının olumsuz etkilendiği bulunmuştur.

Tablo 5 BSL ve Tablo 6 KBSL düşme hattında yer alan takımların müsabaka analizleri sonucunda ev sahibi olmanın bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmış ve düşük seviyede ortalamalara elde ulaşılmıştır. Kulüplerin maddi sorunlarla karşılaşmaları, oyuncu seçimlerinde yaptıkları hatalar ya da rakip kulüplerden daha az yatırım almaları gibi durumlar takımların galibiyet sayılarının düşük seyretmesine ve ligden düşmelerine neden olmuş olabilir.

Kadın ve erkek basketbol süper liglerinde oynanan ve 2015-2023 sezonlarını kapsayan müsabaka sonuçları incelendiğinde şampiyon takımların yüksek seviyede ev sahibi olma avantajı ortalamalarına sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo 7-8). Şampiyonluğa ulaşan takımlarda görülebilen yüksek seyirci katılımı gibi faktörlerde ev sahibi olma avantajının hissedilmesine doğrudan etki edebilmektedir.

Elde edilen bulgular incelendiğinde, Basketbol Süper Ligi ve Kadınlar Basketbol Süper Liginde ev sahibi olmanın müsabaka sonuçlarına etki ettiği tespit edilmiş ve takımların ev sahibi oldukları karşılaşmalarda daha fazla galibiyete ulaştıkları ve daha fazla sayı buldukları bulunmuştur. Çıkan sonuçlara göre BSL’nin hem takımların ev sahibi olma avantajı ortalamaları bakımından hem de sayı performansları açısından KBSL’ye göre daha üstün olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgular sezonların şampiyon takımları açısından incelendiğinde, ev sahibi oldukları karşılaşmaların neredeyse tümünden galip ayrılmışlardır. Düşme hattında yer alan takımların müsabaka analizleri yapıldığında ev sahibi oldukları karşılaşmalarda çok düşük bir ev sahibi olma yüzdesine ulaştıkları ve başarısız bir sezon geçirdikleri bulunmuştur.

Sonuç olarak hem Basketbol Süper Liginde hem de Kadınlar Basketbol Süper Liginde şampiyon olan takımların ev sahibi oldukları karşılaşmalardan genellikle galip ayrıldıkları ve ev sahibi olma avantajını kazanma sayısı olarak yüksek oranlara çıkarak oldukça iyi kullandıkları görülmektedir. Basketbol gibi rekabete dayalı birçok sporda oldukça önemli bir kriter olduğu düşünülen ev sahibi olma avantajının, takımların performanslarını daha da iyi seviyelere ulaştırabilmeleri açısından oldukça önemli kriterlerden biri olduğu söylenebilir.Özel gereksinimi olan bireylerin sporcu gelişimi ve fiziksel aktiviteye katılımı için atılan ilk adım Avrupa Konseyi tarafından 1966 yılında “Herkes İçin Spor” fikri olmuştur. Bu fikir öncülüğünde 1975’den sonra UNESCO tarafından bu kavramın kapsamı genişletilerek herkes için spor konusunda projeler üretilmeye başlanmıştır. İlerleyen yıllarda da “Bütün Dünya İçin Spor Programı” (Sport for all programmes Throughout the world) isimli bir rapor yayınlanmıştır (HİS, 2018).

Kaynaklar

- Allen, M. S., & Jones, M. V. (2014). The home advantage over the first 20 seasons of the English Premier League: Effects of shirt colour, team ability and time trends. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 12(1), 10-18. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2012.756230>
- Armatas, V., & Pollard, R. (2014). Home advantage in Greek football. *European Journal of Sport Science*, 14(2), 116-122. <https://doi.org/10.1080/17461391.2012.736537>
- Courneya, K. S., & Carron, A. V. (1992). The home advantage in sport competitions: a literature review. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 14(1), 13-27. <https://doi.org/10.1123/jsep.14.1.13>
- Ehrlich, J., & Potter, J. (2022). Estimating the effect of attendance on home advantage in the National Basketball Association. *Applied Economics Letters*, 30(11) 1-12. <https://doi.org/10.1080/13504851.2022.2061898>
- Fothergill, M., Wolfson, S. & Neave, N. (2017). Testosterone and cortisol responses in male soccer players: The effect of home and away venues. *Physiology & Behavior*, 177, 215-220. <https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2017.04.021>
- García, M. S., Aguilar, Ó. G., Marques, P. S., Tobío, G. T., & Romero, J. J. F. (2013). Calculating home advantage in the first decade of the 21th century UEFA soccer leagues. *Journal of Human Kinetics*, 38(2013), 141-150. <https://doi.org/10.2478/hukin-2013-0054>

- García-Rubio, J., Saez Blázquez, J., Ibáñez Godoy, S. J., Parejo, I., & Cañadas Alonso, M. (2009). Home advantage analysis in ACB league in season 2007-2008. *Revista de Psicología del Deporte*, 18(3), 0331-335.
- Goumas, C. (2014). Home advantage in Australian soccer. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 17(1), 119-123. <https://doi.org/10.1016/j.jsams.2013.02.014>
- Gómez, M. A., & Pollard, R. (2011). Reduced home advantage for basketball teams from capital cities in Europe. *European Journal of Sport Science*, 11(2), 143-148. <https://doi.org/10.1080/17461391.2010.499970>
- Gómez Ruano, M. Á., Lorenzo Calvo, A., Ortega Toro, E., & Olmedilla Zafra, A. (2007). Diferencias de los indicadores de rendimiento en baloncesto femenino entre ganadores y perdedores en función de jugar como local o como visitante. *Revista de Psicología del Deporte*, 16(1), 0041-54.
- Gürkan, O., Göral, K., & Saygın, Ö. (2018). Türkiye futbol 2. liginde oynanan müsabakaların ev sahibi olma avantajı değişkeni açısından analizi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 418-425. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.471787>
- Krommidas, C., Perkos, S., Karatrantou, K., Soulas, E., Chasialis, A., Armenis, E., & Gerodimos, V. (2019). Home advantage effect in Greek basketball leagues at the regular season: males vs. females and home vs. guest teams. *Trends in Sport Sciences*, 3(26), 117-122. <https://doi.org/10.23829/TSS.2019.26.3-3>
- Lago-Peñas, C., & Lago-Ballesteros, J. (2011). Game location and team quality effects on performance profiles in professional soccer. *Journal of Sports Science & Medicine*, 10(3), 465-471.
- Leite, W. S. (2017). Home advantage: Comparison between the major European football leagues. *Athens Journal of Sports*, 4(1), 65-74. <https://doi.org/10.30958/ajspo.4.1.4>
- Müniroğlu, S., & Deliceoğlu, G. (2008). Futbolda müsabaka analizi ve gözlem teknikleri. *Ankara Üniversitesi Basımevi*.
- O'Donnell, E. (2020). Community impact on the home advantage within NCAA men's basketball [Master Theses, Institute of Agriculture and Natural Resources Department of Statistics University of Nebraska]. *Statistics and Probability Commons*. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1026&context=statisticsdiss>
- Öndes, H. (2019). Türkiye Spor Toto Süper Ligi kulüplerinin ev sahibi olma avantajı. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(2), 74-84. <https://doi.org/10.17644/sbd.386809>
- Pollard, R. (2006). Worldwide regional variations in home advantage in association football. *Journal of Sports Sciences*, 24(3), 231-240. <https://doi.org/10.1080/02640410500141836>
- Pollard, R., Silva, C. D., & Medeiros, N. C. (2008). Home Advantage in football in Brazil: differences between teams and the effects of distance traveled. *Revista Brasileira de Futebol The Brazilian Journal of Soccer Science*, 1(1), 3-10.
- Pollard, R., & Gómez, M. A. (2009). Home advantage in football in south-west Europe: Long-Term Trends, Regional Variation, and Team Differences. *European Journal of Sport Science*, 9(6), 341-352. <https://doi.org/10.1080/17461390903009133>
- Pollard, R. (1986). Home advantage in soccer: A retrospective analysis. *Journal of Sports Sciences*, 4(3), 237-248. <https://doi.org/10.1080/02640418608732122>
- Pojškić, H., Šeparović, V., & Užičanin, E. (2011). Modelling home advantage in basketball at different levels of competition. *Acta Kinesiologica*, 5(1), 25-30.
- Pollard, R., & Gomez Ruano, M. A. (2013). Variations in home advantage in the national basketball leagues of Europe. *Revista de Psicología del Deporte*, 22(1), 263-266.
- Sampaio, J., Ibáñez Godoy, S. J., Gómez Ruano, M. Á., Lorenzo Calvo, A., & Ortega Toro, E. (2008). Game location influences basketball players performance across playing positions. *International Journal of Sport Psychology*, 39(3), 43-50.
- Sattar, S., Tabassum, Y., Junaid, S., Khan, S., Gul, F., & Muhammad Zafar Iqbal Butt, N. R. (2021). Effects of home advantage on hormonal responses of Inter-University basketball players. *Linguistica Antverpiensia*, 2, 4551-4560.
- Sánchez, P. A., García-Calvo, T., Leo, F. M., Pollard, R., & Gómez, M. A. (2009). An analysis of home advantage in the top two Spanish professional football leagues. *Perceptual and Motor Skills*, 108(3), 789-797. <https://doi.org/10.2466/pms.108.3.789-797>
- Seçkin, A. (2006, June 28-30). Home advantage in association football: Evidence from Turkish Super League. In *Trabajo presentado en la Ecomod Conference, Hong Kong, China*.
- Seçkin, A., & Pollard, R. (2008). Home advantage in Turkish professional soccer. *Perceptual and Motor Skills*, 107(1), 51-54. <https://doi.org/10.2466/pms.107.1.51-54>
- Smith, E. E., & Groetzing, J. D. (2010). Do fans matter? The effect of attendance on the outcomes of major league baseball games. *Journal of Quantitative Analysis in Sports*, 6(1), 1-28. <https://doi.org/10.2202/1559-0410.1192>
- Smith, D. R., Ciacciarelli, A., Serzan, J., & Lambert, D. (2000). Travel and the home advantage in professional sports. *Sociology of Sport Journal*, 17(4), 364-385. <https://doi.org/10.1123/ssj.17.4.364>
- Türkiye Basketbol Federasyonu, (2023, Mayıs 15). Basketbol oyun kuralları. https://www.tbff.org.tr/sitefinytbffmedia/dokuman/78C9E4C197334A5AA91CB68D470DB3_D6_basketbol-oyun-kurallari-2022.pdf
- Yu, Y., García-De-Alcaraz, A., Cui, K., & Liu, T. (2020). Interactive effects of home advantage and quality of opponent in Chinese Women's Volleyball Association League. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 20(1), 107-117. <https://doi.org/10.1080/24748668.2020.1714414>